

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

HUGO NYBERG

Vastaava
Johanneksentie 4 - Puh. 38 154

RURIK PITKÄNEN

Toimitussihteeri
Pengerkatu 30 A 40

N:o 6 - Kesäkuu

Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa
Hinta 20 markkaa koko vuodelta

36. vuosikerta 1931

KUUROJEN JATKO-OPETUSKYSYMYS

Viime vuosina on kuurojen kesken paljon puhuttu ja heidän lehdissään kirjoitettu kuurojen jatko-opetuksesta. Eikä ole ainoastaan puhuttu siitä, vaan on myöskin ryhdytty sensuuntaisiin toimiin, että maamme kuuroille avautuisi tilaisuus saada jatko-opetusta senjälkeen kun ovat päässeet kouluistaan, joissa olivat oppimassa 8 vuotta. K.m. pappi, pastori Myyriläinen, on innokkaasti ruvennut toimittamaan kuuroille omia vanhuudenkoteja. Hän on myös ruvennut suunnittelemaan kuurojen vanhainkodin yhteyteen maanviljelys- ja ammattikoulua kuuroille nuorukaisille. Tästä asiasta on hän kirjoittanut lehtemme toukokuun numerossa. Siitä näkyy, että asiasta on jo anomus tehty sosiaaliministeriölle. Mutta samaa asiaa on myös ajateltu toisellakin taholla. Suomen kuuromykkäinliiton vuosikokouksessa 24/3 1930 alusti nimittäin rouva *Aili Sihvola* keskustelukysymyksen kuurojen jatko-opetuksesta ja ehdotti, että liiton toimesta ryhdyttäisiin toimenpiteisiin jatkokoulun perustamiseksi. Vuosikokouksessa asetettiin toimikunta, jonka tehtäväksi tuli laatia tästä asiasta ehdotus, jonka ehdotuksen Liiton Keskushallitus jättäisi kouluhallitukselle sekä anois, että valtio perustaisi jatkokoulun kuuroille. Toimikuntaan valittiin rouva Aili Sihvola, herra Elias Savisaari, kouluneuvos Sipilä, opettaja J. K. Palomaa ja johtaja E. J. Pesonen. Ennen toimikunnan kokousta ilmoitti kouluneuvos Sipilä, ettei hän voi ottaa osaa toimikunnan töihin, koska hän itse jouuu kouluhallituksessa tätä asiaa käsittelemään.

Nyt on tämäkin toimikunta saanut ehdotuksensa valmiiksi ja on se Liiton Keskushallituksen toimesta jätetty kouluhallitukselle.

On ikävää, ettei yllämainitun toimikunnan jäsenet voineet olla yksimielisiä ehdotusta laatiessaan. Kak-

si toimikunnan jäsenistä tahtoi perustettavaksi 2-vuotisen jatkokoulun, jossa opetetaan *ainoastaan tietopuolisia aineita*, esim. historiaa, laskentoa, äidinkieltä j.n.e. Tätä ehdottivat rouva Sihvola ja herra Savisaari. Johtaja Pesonen ja opettaja Palomaa taas ehdottivat, että 2-vuotinen jatkokoulu olisi pääasiallisesti ammattikoulu, jossa pojat oppisivat ammatteja ja saisivat siihen tarvittavaa tietopuolistakin opetusta esim. puusepän-, räätälin-, suutarin-, maalarin- y. m. ammateissa. Siitä olisi heidän mielestään kuuroille suurin hyöty. — Tyttöillä on jo käytännöllinen jatkokoulu Pieksämäen Nikkarilassa.

Painatamme lehtemme toimikunnan pöytäkirjan tärkeimmät kohdat, että lukijamme saisivat itse nähdä, millainen se ehdotus on, joka nyt on kouluhallitukselle jätetty siinä tarkoituksessa, että valtio saataisiin toimittamaan varsin tarpeellista jatko-opetusta koulukäynteille kuuroille, jotka sitä haluavat.

Rouva *Sihvola* ehdotti seuraavaa:

”Vuosi sitten tein esityksen Suomen Kuuromykkäin Liiton edustajakokouksessa keskikoulua vastaavan oppilaitoksen saamisesta kuuromykille. Myöhemmin olen kumminkin tullut huomaamaan, että sellaista ei ainkaan nykyoloissa ole mahdollista saada aikaan, joten siitä ajatuksesta on toistaiseksi luovuttava.

Sen sijaan ehdotan, että ensi aluksi perustettaisiin koulunsa päättäneille kuuromykille 2-vuotinen jatko-opisto, jossa opetettaisiin pelkästään tietopuolisia aineita. Tällaisen laitoksen perustamista pidän suorastaan välttämättömänä, sillä nykyinen kuurojen kouluissa annettava opetus on useassa tapauksessa aivan riittämätön. Käytännöllinen jatko-opisto ei sensijaan ole niinkään tarpeellinen, sillä ammattiopetusta kuurot saavat ja ovat aina saaneet kuulevien kouluissa.

Kuouroutensa vuoksi he sitävastoin eivät voi päästä minkäänlaiseen tietopuolisia aineita opettavaan kouluun, vaikka suuri osa koulunsa päättäneistä kuuromykistä olisikin halukas jatkamaan jotenkuten opintojaan.

Suunniteltu kaksivuotinen jatko-opisto olisi mitä parhain kuuromykkien tietopuolisen opetuksen täydentäjä.

Mainittu laitos olisi kouluhallituksen valvonnan alainen ja valtion ylläpitämä. Opettajina kuurojen koulujen opettajat tai kuurojen opetukseen perehtyneet henkilöt.

Mitä opetettaviin aineisiin tulisi pitäisin tärkeimpinä äidinkieltä, laskentaa, yhteiskuntaoppia, kirjanpitoa ja konekirjoitusta. Näihinhan voisi lisätä sitte muita tarpeellisiksi havaittuja aineita.

Tällainen jatko-opisto olisi kuuromykkämaailmassa todella suuriarvoinen. Kuuroissa niinhyvin kuin kuulevissakin on monenlaisia ihmisiä ja on suuri erehdys luulla, että kuurot pystyvät korkeintaan käsityöläisiksi. Viimeksimainitulle asteelle on tosin täytyntä ja täytyy nykyoloissa monen lahjakkaan ja eteenpäin pyrkivän kuuromykän jäädä, kun ei ole minkäänlaista mahdollisuutta jatkaa opintojaan.

Kaukana siitä, että vähäkyisin käytännöllistä työtä, mutta kun kaikilla ei ole samanlaiset harrastukset, niin pitäisi kuuromykällekin valmistaa tilaisuus päästä työhön, joka häntä miellyttää ja jossa hän voi saada tyydytyksensä.

Edellä mainitsemiani seikkoja harkittuaan, toivon muidenkin voivan yhtyä mielipiteeseeni, että 2-vuotinen opisto olisi kuuromykille tavattoman hyödyllinen."

Herra *Savisaari* yhtyi rouva Sihvolan lausuntoon. Hänenkin mielestään olisi saatava kaksivuotinen jatkokoulu kuuromykkäinkoulusta pääselle oppilaille ja olisi sen käynti oleva vapaaehtoinen tietopuolisella opetusohjalla. Kuitenkin voitaisiin siellä opettaa vähän käsitöitä, riippuen tämä seikka oppilaan ammatin valinnasta. Jatkokoulun tulisi sijaita maan keskeisessä paikassa, esim. Tampereella. Sinne tulisi ottaa kuuromykkäinkoulun a-oppilaita ja myöskin b-oppilaita, jos he jatko-opetusta haluaisivat.

Opettaja *Palomaa* lausui pohdittavana olevasta asiasta seuraavaa:

Kuuromykkäin keskuudessa on viimeisinä vuosina ahkerasti keskusteltu kuuromykkäin jatko-opetuksesta sekä kokouksissa että heidän lehtiensä palstoilla. He ovat huomanneet sen tarpeellisuuden. Se onkin alkanut tulla heille välttämättömäksi elämän koulussa kuulevain rinnalla. Kuulevat, myöskin ne, jotka

työskentelevät samoilla aloilla kuin kuuromykät, ovat saaneet käydä m. m. kansakoulun jatkokoulun, työväenopiston, ammattikoulun, kansanopiston, pienviljelijäkoulun, kotitalouskoulun ja osallistua erilaisiin ammatti- y. m. kursseihin. Näin ovat kuulevat saavuttaneet enemmän tietopuolista ja käytännöllistäkin oppia kuuromykkäin jäädessä niistä osattomiksi. Tämä tosiasia ei ole voinut olla vaikuttamatta haitallisesti heidän valitsemaansa elämäntehtävään. Epäilemättä on se vaikuttanut heidän työtaitoonsa ja -tehoonsa, jotka nykyään työssä ja työpaikan saannissa näyttelevät ratkaisevaa osaa. Olen usein kuullut työnantajain valittavan tästä seikasta ja kieltäytyvän ottamasta kuuromykkää työhönsä mainittujen syiden takia. Ja työttömyysajan tultua ovat useissa tapauksissa kuuromykät työntekijät saaneet mainituista syistä ensinnä väistyä työstään kuulevain jäädessä jatkamaan työtä. Ei siis, ainoastaan yleisen kansalaissivistyksen tähden, vaan ennenkaikkeaa elämän toimeentulon vaatimuksesta on mahdollisimman pian saatava ja järjestettävä kuuromykillekin heille soveltuvaa jatkoopetusta, joka oppivelvollisuuden perustuvalla erikoislainsäädännöllä olisi toteutettava.

Kuuromykkäin jatko-opetus olisi saatava 2-vuotisen käytännöllisen työn ja siihen liittyvän tietopuolisen opetuksen pohjalle. Siitä olisi todellista hyötyä kuuromykille. Se valmistaisi heidät elämäntehtäväänsä. Ja he pystyisivät silloin omintakeiseen toimeentuloon. Sellainen jatkokoulu, jossa ainoastaan opetettaisiin tietopuolisia aineita, ei voisi tyydyttää eikä hyödyttää kuuromykkäin enemmistöä. Ensiksikin kaikki koulunkäyneet kuuromykät eivät haluaisi enää 16—18-vuotiaina oppia yksinomaan vaikeita tietopuolisia oppiaineita. Useat heistä jo kuuromykkäinkoulun viimeisellä luokalla kyllästyvät niihin ja haluavat käytännöllistä oppia. Sitä paitsi 2-vuotisessa tietopuolisessa jatkokoulussa ei ennätettäisi opettaa niin paljon tietopuolista oppia, että sen perusteella voitaisiin ajatella toimeentuloa elämässä. Kun käytännöllistietopuolisessa jatkokoulussa opetettaisiin myöskin melkoisen paljon hyödyllisiä tietopuolisia aineita, niin voitane ajatella tämän riittävän tällä asteella ja ikäkaudella.

On siis hyvä saada kuuromykille jatkokoulu, jossa annetaan sekä käytännöllistä että tietopuolista opetusta. Se on lisäksi perustettava oppivelvollisuuden pohjalle, kuten kansakoulunkäyneillekin, sillä vapaaehtoisena se ei voine oikein onnistua, vaan jäänee enemminkin tai myöhemmin kitumaan oppilaiden puutteessa. Tähän ajatukseen tulee helposti, kun muistaa, että Suomessa on sentähden jo kaksi kuuromykkäin jatkokou-

lun yritystä mennyt nurin: maanviljelyskoulu ja poikain puuseppäkoulu.

Kun kuuromykkäin jatko-opetus perustettaisiin oppivelvollisuuden pohjalle, seuraisi siitä, että valtio myöskin pitäisi huolen kaikista jatkokoulun kustannuksista ja menoista, samoin kuin oppilaiden ylläpidosta y. m. seikoista koulunkäynnin aikana, kuten on laita kuuromykkäinkouluissa.

Suurin osa kuuromykkäinkoulujen oppilaita on toisin maaseuduilta ja ilmeisesti siitä syystä ovat he tähän asti enimmäkseen koulunkäyntinsä lopettuaan jääneet maalle maataloustöihin. Tämä seikka ja ottamalla huomioon maanviljelys- ja yleensä maataloustyön sopivaisuuden kuuromykkäille viittaa siihen, että heille ensisijassa olisi saatava *maatalousjatkokoulu*. Parhaiten voitaisiin tämä aikaansaada pojille siten, että perustettaisiin Jokioisten Pienviljelijäkoulun yhteyteen kuuromykkäin maatalousjatkokouluosasto, joka toimisi Pienviljelijäkoulun johtajan johdossa ja valvonnan alaisena omine tietopuolisine ja käytännöllisine opetus- ja työsuunnitelmineen. Käytännöllinen työopetus annettaisiin yhdessä kuulevain oppilaiden kanssa ja tietopuolista opetusta antaisi maatalousaineisiin perehtynyt kuuromykkäinkoulun opettaja. Tähän tehtävään luulisi opettajan pystyvän, sillä nykyään seminaareissa, joissa aistivilliskoulujen opettajat ensin saavat valmistuksensa, opetetaan myöskin maatalousoppia. Kuuromykkäinopettajana taas hän paremmin kuin toiset voi pätevästi opettaa kuuromykkä poikia. Näin järjestettynä maatalousjatkokoulu voisi antaa parhaan mahdollisen opetuksen ja tuloksen, joka juuri onkin opetuksen tarkoituksena, että siitä olisi oppilaille todellista apua ja hyötyä elämässä. Mitä tulee erityisen oman maatalousjatkokoulun perustamiseen kuuromykkäille pojille, niin ei voitane puoltaa sitä, sillä sen tarjoama käytännöllinen maatalousopetus ei voisi kohota sille tasolle, että siitä olisi yhtä suuri tulos ja hyöty kuin Jokioisten Pienviljelijäkoulussa saadulla opetuksella. Sellaisen oman jatkokoulun perustaminen sitä paitsi tulisi valtiolle maksamaan paljoa enemmän kuin oma osasto jo valmiissa Pienviljelijäkoulussa.

Työillekään meidän nykyisissä oloissamme ei tarvitsisi perustaa erikoista koti- ja maatalousjatkokoulua. Heidän jatko-opetuksensa tässä suhteessa tulisi tyydytettyä sillä, että heidät ohjattaisiin *Nikkarilan kuuromykkäin Talouskouluun*, joka on 2-vuotinen yksivuotisine jatko-opetuksineen. Opetusta siellä annetaan sekä tietopuolisissa että käytännöllisissä aineissa. Tämä talouskoulu on jo saavuttanut monivuotisen kokemuksen kuuromykkäin tyttöjen jatko-opetuksessa ja monet kymmenet tytöt ovat sen käytyään saaneet

hyvän lisäopin jokapäiväisiin tehtäviinsä. Parempaa jatko-opetusta maatalous- ja kotitalousasioissa heille tuskin voitaisiin muualla valmistaa. (Jatk.)

OPETTAJATAR SIRKKA LILJEFORS

60-vuotias

Toukokuun 9 p:nä täytti Turun kuuromykkäinkoulun opettajatar Sirkka Liljefors 60 vuotta.

Neiti Liljefors on syntynyt Turussa pappisperheessä. Käytyään tyttökoulun kotikaupungissaan valmistui hän opettajaksi Helsingin Suomalaisessa Jatko-opistossa, sai pätevyyden kansakoulunopettajavirkoja varten Sortavalan seminaarissa ja suoritti sitten tietopuoliset ja käytännölliset opettajakokeet Turun kuuromykkäinkoulussa. Tässä koulussa hän sitten onkin toiminut opettajana vuodesta 1897 ollen välillä 10 vuoden ajan asuntolan johtajattarena.

Lukuisilla ulkomaanmatkoillaan Skandinaavian maihin, Englantiin, Saksaan, Itävaltaan, Italiaan ynnä muualle on hän laajentanut yleissivistystään ja tutustunut kuuromykkäin opetukseen näissä maissa saaden vaikutteita, jotka ovat kantaneet hedelmiä hänen työssään.

Omaten maalaustaiteellisia taipumuksia on neiti Liljefors voinut elävöittää opetustaan piirustamisella. Hän on aikoinaan piirtänyt ja maalannut useita havaintokuviaakin koululle, joten koko koulu on hyötynyt hänen piirtäjäkyvystään. Hän on myöskin usein hoitanut luokkansa piirustuksenopetusta kyeten innostuttamaan oppilaitaan aineeseen ja menestyksellä ohjaamaan heitä siinä.

Erittäin lapsirakkaana oli neiti Liljefors asuntolan johtajattarena oikea pikku äiti, joka hellyydellä hoiteli huostaansa uskottuja pienokaisia. Ymmärtämyksellä ja lempeydellä näkee hänen nytkin oppilaitaan ohjaavan. Entisiä oppilaitaankaan hän ei unohda, vaan osanotolla seuraa heidän elämäänsä. Rakkauksella ja kiitollisuudella muistanevat monet entiset oppilaat "Sirkka neitiä".

* * *

Neiti Liljeforsin 60-vuotispäivän aamuna kävi joukko opettajatovereita häntä laululla tervehtimässä. Rouva Nordman lausui muutamin ystävällisin sanoin

opettatoverien onnittelet ja kiitokset aina ystävälliselle ja sopuisalle työtoverille. Samalla hän antoi juhlijalle kimpun kukkia ja maisteri Engblom ojensi hänelle tinaisen kolmihaaraisen kynttiläjalan toverien vaatimattomana lahjana. Iloisesti keskustellen vietettiin vielä muutamia aamuhetkiä hänen luonaan kahvia juoden ja palautellen mieliin valoisia muistoja juhlijan elämästä.

Illalla oli lukuisa joukko ystäviä ja tovereita kerääntynyt neiti Liljeforsin vieraanvaraiseen kotiin, jossa hilpeän mielialan vallitessa yhdessä juhlittiin hänen 60-vuotispäiväänsä.

Aili Seppälä.

UUNO ARMAS SAARINEN

In memoriam.

Ihmisen elämä maailmassa on ajallista. Kaikkien meidän täältä täytyy muuttua pois, riisua tämä tomumaja yltäme ja pukeutua uuteen asumukseen.

Nyt on *Uno Armas Saari* muuttanut täältä tuonen maille. Kesällä hän tänne

syntyi, kesän lapsena eli puhtaana ja miellyttävänä kuin kukka. Kevätkesällä varhain täältä pois muutti. Uno rehti kunnan poika. Suorasydäminen ja luja ystävyydessään. Hänessä, jos missä, saattoi nähdä oikeaa tosiystävyyttä. Siksi tämä viesti hänen poismenostaan toi rintaani pohjattoman surun. Tunsin menettäneeni ystävän, jonka vertaista en milloinkaan enää saa. Elämäni synkkeni kokonaan. Tunsin jääneeni kuin yksin — sammumattomaan suruun.

En voinut aavistaakaan, että se oli viimeinen kerta, kun Sinut Uno viimetalvena näin. Et myöskään Sinä, kun ajoimme Vesijärven jäätä myöten toisiamme hyväillen sydämemme sykkiessä ikuista ystävyyttä. Viimeisen kerran silloin lepäsimme samalla vuoteella ja viimeisen kerran hymyilimme toisillemme jäähyväisiä — — — —

Jumala, joka meidän jokaisen kohtalon määrää, tahtoi ottaa Sinut luoksensa, jossa voit kuulla ja olla täysin onnellinen. — Me tänne jääneet kaipaamme ja muistelemme Sinun hyvää sydäntäsi, miellyttävää olemustasi, suurta lahjakkuuttasi ja opinhaluasi. — Lepää rauhassa. Keveät mullat peittäkööt tomusi.

Nestori Nieminen.

UUNO A. SAARINEN

Muistosanoja.

Aavistamatta, tuskantäyteisenä ja masentavana saapui viesti äkillisestä poislähdöstäsi. Sitä ei todeksi uskoisi. Sinä olit vasta nuorukaisiässä. Rintasi oli täynnä nuoruutta, elämänhalua ja toivorikasta tulevaisuuden aavistelua. Kotisi tarvitsi Sinua ja odotti Sinusta tulevaa valtijaastaan. Vanhempasi ovat jo iäkkäitä. Lupaavina vartosivat touonteot alkajaansa kasvaakseen syksyn tullen runsaaksi sadoksi. Kuitenkin juuri nyt, kun edessäsi oli ihanin vuodenaika riemuineen ja kiireineen, olet Sinä poissa! Todellisuus on järkyttävä. Mieli raskaana meidän täytyy todeta, että julma kohtalo on kesken kaiken katkaissut nuoren elämänlankasi.

Päivä oli jo painumassa iltaan kun olit erään vanhan miehen kanssa täyttämässä viimeisiä sorakuurmia. Silloin eloton ja tunnoton jättiläiskivi salaman nopeudelle vyöryy päällesi murskatun Sinut kuin oljekorren. Murskattuna ja ruhjottuna makaat sitten sairaalassa, pyörtymättä, tajuntaasi menettämättä, tuskia kärsien. Vasta puoliyö armahtaa vaivuttaen Sinut tunnottomaksi, kunnes kuolema kolmannen päivän iltana iäksi poistaa tajuttoman tuntemattomat tuskasi ja ruhjottu ruumiisi raukenee ikuisen lepoon ja rauhaan. — —

Kodissasi odotetaan työstä paluutasi. Illallinen on aikoja ollut valmiina, ilta pimenee yhä, sinua vain ei kuulu. Lopulta iäkäs isäsi kummastellen lähtee katsomaan viipymisesi syytä. Ei tiedä kotiväkesi, että makaat sairaalassa. Häntä vastaan tuodaan tieto surullisesta, järkyttävästä onnettomuudesta. — — Me tunnemme tuskaa, sääliä, masennusta ja syvää osanottoa surullisen kohtalosi johdosta. Sen me tunnemme, mutta ei voi kuvailla sitä järkyttävää surua ja lohdutonta epätoivoa, mikä tuona yönä kodissasi vallitsi. Olit iäkkäiden vanhempiesi ainoa poika, heidän vanhuutensa tuki ja turva, olit todellinen maamies, pelloipoika totinen, uskollinen kotikonnullesi. Sinut oli nyt äkkiä temmattu pois. Vanhempiesi toiveet ovat nyt pirstaleina, äidin kyynelet loputon. Sisaresi kaipaa katkerasti veljeään ainoata ja toinen sisikösi perheineen on surun murtamana. Miksi juuri Sinun piti kesken kaiken lähteä, miksi ei kohtalon käsi osunut johonkin toiseen ja säästänyt nuorta elämäsi? Tätä me kysymme kummastuneina, tyrmistyneinä. Mutta niin kai se on: Kukaan ei voi välttää kohtaloaan! — —

Olit keskuudessamme aina herttainen, aina ystävällinen kaikille, kaikkia ymmärtävä, aina suora ja rehti,

KIRJE YSTÄVÄLTÄNI

Uno Saarinen-vainajan viimeinen runo.

*Saapui ilta lauantain,
Mä istuin yksin aatteissain,
Mietin kovaa kohtaloani,
surren omaa kuurouttani.
Oi miks' kohtalo riistikin
multa kuulon kallibin.
Oi miks' en enää kuulla saa
niinkuin kerran ennenkin!*

*Silloin minulle lennähtää
kirje kuuroilta ystävältä.
Kirjeessään mua ystävä tervehtää.
Hänen kirjeensä alkaa näin:
Kuin Enkeli valkein siivin,
tämä kirje luoksesi liidelköön.
Ja aatoksiisi ankeisiin
lohtua lohtikoon!*

*Ab! — Ystävätkö näin mulle kirjoittaa!
Kirjeellensä hän tahtoo pi virvoittaa
mun sieluni, murbeesta murtuneen.
Ab! — Jopa kirjeesi luettuain
tunsin jo mieleni elpyneen.
Oi ystävän! — Kiitos kirjeestäs,
mi sai minut huomaamaan,
etten ole kohtalon iskemä
yksin — — — On muitakin. —*

PUHE,

jonka johtaja *E. J. Pesonen* piti Turun k.m. yhdistyksen toimeenpanemassa "äitien päivä"-juhlassa.

*"Taas kukkivat kentät, on toukujen kuu,
kevätuudessa vienossa keinuvi puu,
puro tietänsä riemuitten pauhkaa.
Kotiräystähän pääsky jo saapunut on,
pesä täynnä on rakkauden rauhaa."*

Näin laulaa runoilija kevään kauneudesta. Ja jokaisellehan meille ovat tuttuja nuo alkavan kevään vihreät kentät, tuoksuava, lauhkea tuuli ja kotiräystään pääsky. Ei millään vuodenajalla ole niin voimakasta vaikutusta kuin keväällä on. Sen tuntee koko luomakunta ja sen tuntee myöskin ihminen, niin lapsi kuin harmaahapsi.

Hyvät äidit! Te olette kutsutut tänne täksi toukokuun toiseksi sunnuntaiksi viettämään äitien juhla-

ilman yhtään vihamiestä. Siksi me niin paljon pidimme Sinusta.

Nyt olet poissa. Kuolema niitti kallista viljaa. Mutta muistosi elää. Rauha tomullesi. *I. Ojala.*

päivää. Sillä toukokuu on kylvön ja kylvöjen kuu. Ja te äidit olette kalleimman viljan — hengen siementen kylväjiä lastenne mieliin jo pienestä pitäen. Eräs äiti kysyi kerran papilta, milloin hänen piti aloittaa 4-vuotiaan poikansa kasvatusta. "Hyvä äiti", vastasi pappi, jos ette ole jo aloittanut, niin teiltä on neljä vuotta mennyt hukkaan. Kun ensi hymy lapsen poskea kaunistaa, alkaa äidin kasvatustehtävä!" Paljon on teidän käsiinne uskottu, on uskottu koko kansojen tulevaisuus. Sillä millaista siementä te kylvätte lastenne mieliin, sellaiseksi muodostuu nouseva nuoriso, kansan tulevaisuuden toivo. Suuri ja kunnias on tehtävänne, äidit, mutta myöskin vaikea ja vastuunalainen. Harvoin te lepohetkiä saatte. Toivomme, että ainakin tänä äitien juhlapäivänä unohtaisitte arkiset huolenne ja palaisitte hetkiseksi levähtämään nuoruutenne muistoissa.

Silloin te olitte nuoria, punaposkisia, iloisia, onnellisia. Ja oman kodin saatuanne kantelitte käsi-varrellanne isän iloa, äidin silmäterää. Unhotitte oman itsenne, katselitte lapsenne tulevaisuuden kuvia. Ahersitte hänen hyväkseen toivossa, että ainakin hänen elämänsä aamu olisi hyvä ja onnellinen. Ette säälineet unettomia öitänne, joita kehdon vie-

Maanviljelijä
Viktor Hellören
perhe

rellä vietitte. Elite lapsellenne. Hänestä toivoitte parempaa, viisaampaa kuin itse olitte. Kuka olisi voinut mitata iloanne, jos lapsestanne tuli elämän onnentien vaeltaja. Ja kuka kykeni arvioimaan tuskanne, jos hän pimeihin varjoihin vajosi. Ei ole niin korkeaa kunnianhuippua, mihin äidin rakkaus ei jaksaisi kohota, eikä niin syvää synnin kuilua, mihin se ei lastansa seuraisi. Ei ole niin rikollista ja paatunutta, jota äiti ei pitäisi lapsenaan. Ei ole niin alhaalle vajonneita, jonka nousemista äiti ei uskoisi.

Äidit! Sellainen, niin palava on äidin rakkaus. Vaikka omat lapsennekin Teidät unhoittaisivat, niin sittenkin äidin pyhä rakkaus palaa. Mutta älkää Te äidit väsykö vaikka näettekin joskus rakkautenne kylmyydellä palkittavan. Tai mitä te sanotte tyttärestä, joka sai äidiltään oikein paksut, lämpimät sukat ja rupesi nauramaan: "No kaikkea se eukko lähetelee tänne. En ikinä pane tuollaisia jalkaani täällä." Muutamia läsnäolevia tämä raakuus, kiittämättömyys itketti. Äiti-raukka. Millä rakkadella hän oli nuo sukat kuttonut. Joka silmää pistäessään hän oli ajatellut lastaan ja sitä suurta maailmaa, joka häneltä oli tyttären vienyttä. Mutta mitä sydämetöntä ylenkatsetta äitiraukka sai osakseen. Jos te äidit väsytte, niin katoaa elämästä kaikki lämmin ja hyvä. Ko-deistamme, äidit, tulee vain majataloja ja ravintola-huoneita, ilman siunausta.

Vaikea on kyllä tehtävänne nykyaikana, jolloin re-pivät voimat pyrkivät sammuttamaan kodin onnea. Mutta pysykää lujina vaalimassa sitä. Aika kuluu, elämänmuodot muuttuvat, mutta rakkaus, äidin pyhä rakkaus on ikuinen, sillä se on taivainen voima. Äidit! Kerran kantaa teidänkin rakkautenne kevätkuk-kia. Jos ette ehtisikään sitä aina elämässänne nähdä, niin sinne hiljaiseen kirkkotarhaan — haudoillenne

ONKO KUUROMYKKYYS PERIN-NÖLLINEN?

Tätä kysymystä pohditaan paljon, mutta ei siitä oikein selville päästä. Eräänlaisen vastauksen tähän kysymykseen antaa tähän liittyvä kuva, joka esittää maanviljelijä Viktor Hellören perheen Pietarsaaresta. Kuvassa näemme istumassa perheen isän Viktor Hellören ja hänen vaimonsa Hiljan, o.s. Pirttinen. Kumpikin ovat synnynnäisiä kuuroja. Mies käynyt Porvoon ruotsalaisen kuurojenkoulun, vaimo Mikkelin suomenkielisen. Heillä on 5 lasta, jotka seisovat valokuvassa vanhempainsa takana. Kaikki nämä lapset ovat syntyneet kuuroina: Anton, Martin, Ester, Aili ja Bror. Muutoin on koko perhe aivan terve ja työkykyinen. Heillä on oma pienehkö maatila lähellä Pietarsaaren kaupunkia ja ovat ahke-
raa, hyvin toimeentulevaa väkeä.

— se nostaa kaipauksen ja kiittollisuuden kukkaset. Tokkopa niin kovasydämistä, paatunutta lasta lienee, ettei rakkaus vanhempiin ja lapsuuskotiin ainakin joskus herättäisi kiittollisuutta lapsen sydämessä. Eiköhän sittenkin tänä äideille pyhitettynä päivänä kiittollisuuden kukkanen korista monen äidin rintaa. Ja eiköhän sittenkin monen lapsen askeleet ohjaannu tänään äidin haudalle kiittollisuuden ja kaipauksen osoitukseksi siitä rakkaudesta, jota he äidiltänsä olivat saaneet. Tällainen tilinteon päivä on äitien päivä. Tänään me tahtoisimme sovittaa paljon ja kiittää pal-josta, äidin rakkaudesta.

Te äidit, jotka vielä tänään olette hyvien lastenne ympäröimät, olkaa onnelliset. Mutta myöskin te yksinäiset äidit, jotka unohdettuina vietätte elämänne iltaa, kaivatun kaukana olevia lapsianne. Unhotta-

(Jatk. siv. 76.)

URHEILUOSASTO

KILPAILUKUTSU

Meillä on täten kunnia kutsua kaikkia KUL:oon kuuluvia seuroja ja yksityisiä jäseniä osallistumaan asianomaisella luvalla järjestämiimme

KUL:n, v:n 1931 rata- ja kenttärheilumestaruuskilpailuihin

ja samalla karsintakilpailuihin Nürnbergin olympialaisiin osanottoa varten, jotka pidetään Hämeenlinnassa, kaupungin urheilukentällä tulevan heinäkuun 11–12 päivänä.

Kilpailuohjelma:

Lauantaina 11. 7.

Klo 13. Uimakilpailut
100 m rintauinti miehille
50 ” ” naisille
50 ” vapaauinti miehille

Klo 16. 100 m juoksu (koe)
Kuulantyöntö
100 m juoksu naisille
Korkeushyppy
1500 m juoksu
Kiekonheitto
400 m juoksu

Sunnuntaina 12. 7.

Klo 10. 100 m juoksu (loppu)
Seiväshyppy
4 × 100 m viestinjuoksu
Pituushyppy
200 m juoksu (koe)
800 ” ”
Keihäänheitto
5000 m juoksu
200 ” ”

KUL:n mestaruusmitalit ja I–III palkintoina kunniakirjat jaetaan kaikissa lajissa. 4 × 100 m viestissä jaetaan voittaville joukkueille I–II palkintoina arvoesineitä.

4 × 100 m:n viestissä kilpaillaan viidennen kerran Sulo Vuokon kiertopalkinnosta, jonka puolustajana on Hämeenlinnan Kuuromykkä-Urheilijat. Muutettujen kilpailusääntöjen mukaan on kilpailu tästälähtien ainoastaan yllämainitussa seurainvälisessä viestissä.

Ilmoitukset otanotosta on tehtävä viimeistään heinäk. 3 päivään mennessä osolteella: *Hannes Ylén, Hämeenlinna, Hätilä* ja on ilmoitusta ehdottomasti seurattava 25 mk. viestinjoukkueelta, 10 mk. mieskilpailijalta ja 5 mk. naiskilpailijalta, paitsi uimakilpailijoille osanotto vapaa. Jälki-ilmoituksista kaksinkertainen maksu. Kilpailijoille varataan vapaa asunto, paitsi uimakilpailijoille seurat suorittavat asunnosta johtuvan kulungin.

Muuta virallista kutsua ei lähetetä seuroille.

Toivoen runsasta osanottoa, merkitsemme urheilutervehdyksin

HÄMEENLINNAN KUUROMYKKÄ-URHEILIJAT

Lauri Vainola
Puheenjohtaja

Hannes Ylén
Sihteeri

Tulosrajat KUL:n mestaruuskilpailuihin Hämeenlinnassa osallistuville ovat seuraavat: 100 m 12,8, 200 m 27,8, 400 m 60,00, 800 m 2,20, 1500 m 4,45, 5000 m 17,45, pituus 5,10 m, korkeus 1,45 m, seiväs 2,50 m, keihäs 38 m, kiekko 29 m, kuula 10 m, ja on jokaisen, joka ei aikaisemmin ole liiton mestaruuskilpailuihin osallistunut, esitettävä todisteellinen selvitys, että hän kykenee lajissaan ylittämään tämän alimman määrän.

LIITTOHALLITUS

HUOMIO, HUOMIO!

K.U.L:n rata- ja kenttärheilumestaruuskilpailut pidetään sitten varmasti Hämeenlinnassa 11–12 p:nä heinäkuuta 1931. Lauantaina 11. 7. kello 13 uimakilpailut kaupungin uimalaitoksella, kello 16 urheilukilpailut kaupungin urheilukentällä, kello 19 kokous

ja illanvietto kaupungin tyttölyseolla. Sunnuntaina 12. 7. kello 10 urheilukilpailut, kello 15 huviretki Aulangolle, kello 19 päättäjäisiltama tyttölyseolla. Urheilukilpailut ovat samalla karsintakilpailut Nürnbergin olympialaisiin osanottoa varten. Kaikille Liiton jäsenille on rautatiellä myönnetty 50 %:n alennus piletien hinnoista. Rautatielippu on leimattava

lähtöasemalla eikä sitä saa luovuttaa pois vaan pidettävä paluumatkaa varten. Majoituksesta huolehditaan. Tervetuloa läheltä ja kaukaa kesän vehreydessä kylpemään vanhaan, kuuluisaan Pirger Jarlin linnan kaupunkiin!

Tervetuloa!!

Herkko.

KESTÄVYYSJUOKSIJOIDEN HUOMIOON

Koska KUL:n rata- ja kenttärheilumestaruuskilpailujen ohjelmassa ei nykyään ole 10,000 m juoksua, kehoittaa KUL:n liittohallitus täten k.m. 1,500 ja 5,000 m juoksijoita koettelemaan 10,000 m juoksua joko omissa tai kuulevien kilpailuissa kesäkuun lopussa ja heinäkuun alussa. Saavuttamansa tulokset pyydetään heidän ilmoittamaan KUL:n liittohallitukselle ennen Hämeenlinnan kilpailuja, että KUL:n liittoneuvosto voisi ne ottaa huomioon olympialaisedustajain valintaneuvotteluissa Hämeenlinnan kilpailujen päätyttyä. Heidän ilmoittamiensa tulosten tulee olla SVUL:n kilpailusääntöjen mukaisesti vähintään kahdella, mieluummin kolmella tarkistetulla kellolla otettu ja kahden todistajan varmentamat.

Liittohallituksen päätöksen mukaan annetaan niille, jotka alittavat seuraavat tulosrajat: 1500 m:llä 4,20, 5000 m:llä 16,00 ja 10,000 m:llä 34,00 kehoitus-palkinnoksi kuvanveistäjä J. F. Talvian tekemä kipsinen Paavo Nurmi-patsas, joten k.m. urheilijain on syytä vakavasti osallistua p.o. kilpailuun senkin vuoksi.

Liittohallitus.

YSTÄVÄLLINEN HUOMAUTUS KERÄÄJILLE!

Hra Vilho Hirvonen, Vaajasalmi Smk. 203:50, Urheilun ystävä, Raahel 71:—, K.m. koulun opettaja, Jyväskylä Smk. 130:—.

Lausumme parhaimmat kiitoksemme kaikille, jotka ovat avustaneet K.U.L:n osanottoa Nürnbergin kisoihin rahan keräyksellä. Kehoitamme kaikkia kerääjiä entistä innokkaampaan työhön, sillä määräraha lähenee loppuaan päivä päivältä.

Jotta Liittohallitus voisi määritellä Nürnbergiin lähetettävän joukkueen suuruuden, pyydämme kerää-

(Jatk. siv. 74.)

kaa yksinäisyytenne, sillä tuhansien nuorten kiitolliset ajatukset seuraavat teitä nöyrällä kunnioituksella. Teissä näemme oman äitimme kuvan. Ottakaa vastaan ponnistuksienne ansaittu palkinto.

jiä palauttamaan listat ja lähettämään kerääntyneet varat ehdottomasti heinäkuun 10 p:ään mennessä, jolloin myös keräyspalkintokilpailu päättyy, osoitteella: Eino Karilas, Helsinki, Linnank. 5, C.

Helsingissä, kesäk. 1 p. 1931.

KUL:n Liittohallitus.

MATKAKUVAUS POHJOIS-AFRIKASTA

(Jatk.)

Tiistaina kesäkuun 17 p:nä kello 8 aamulla läksimme ihanalle automatkalle Välimeren rantaa kulkevaa tietä pitkin. Tiet pohjois-Afrikassa ovat yleensä, kaikki asfaltoidut. Ajoimme 2—3 kaupungin läpi ja pysähdyimme eräaseen Tipaza-nimiseen, historiallisesti tunnettuun kaupunkiin. Siellä saimme katsella m. m. ikivanhoja vankilakomeroita, joissa ennen muinoin kristittyjen vainon aikoina säilytettiin petoja, leijonia ja tiikereitä valmiina hyökkäämään kristittyjen kimppuun teatterinäyttämölle, jossa heitä surmattiin. Tämä tapahtui satoja vuosia sitten Rooman mahtavuuden ja ensimmäisten kristillisten seurakuntien perustamisaikoina. Tuollaisia raakoja, hirvittäviä näytelmiä haluttiin siihen aikaan katsella. Näimme siellä myöskin muinaiskristillisen hautausmaan. Pitkin Välimeren rantaa ajeltuamme pysähdyimme ikivanhaan roomalaiseen kaupunkiin, Charchell, johon Algeriasta on 70 kilometriä. Tämä oli aikoinaan huomattavin roomalainen kaupunki Afrikassa. Siellä saimme katsella ikivanhoja kuvanveistoksia. Päivälistä syötyämme jatkoimme automatkaamme. Poikkesimme rantatieltä sisämaahan päin. Tiemme kulki ohi monien pikkukaupunkien. Eräässä isommassa kaupungissa, Blidah-nimisessä joimme oikein väärentämätöntä arapialaista kahvia. Tutustuimme sielläkin kaupungin nähtävyyksiin.

Paluumatkalla ajoimme Algerin lähinnä korkeimman vuorenhuipun ohi. Sen nimi on Abd-el-Kader ja on se 1629 metriä merenpinnan yläpuolella. Kello 1/28 illalla palasimme Algeriin ajettuamme noin 20 kaupungin ohi ja kuljettuamme 250 kilometriä. Olimme aikalailla väsyksissä, mutta siitä huolimatta olimme tyytyväiset matkaamme ja sen nähtävyyksiin. Hauskaa oli ollut matkalla katsella kansan elämää ja asumuksia sekä heidän viljelysmaitansa. Siellä avautui nähdäksemme suuria viinirypäleviljelyksiä. Toomaatin ja muiden hedelmäin viljelystä näimme siellä myös. Erikoisesti näyttää kansa siellä viljelevän viikunoita.

Huomasin, että maa siellä on tummanruskeaa väriä, eikä mustaa kuten esim. Tanskassa. Mutta tämä tummanruskea maanmulta on erittäin hedelmällistä. Muutamilla paikoilla maaseudulla näimme oljista tehtyjä majoja, jotka olivat katetut vanhoilla matoilla ja säkeillä. Ne olivat niin kurjannäköiset, että luulisi niiden luhistuvan maahan vähänkin kovemman tuulenpuuskan mukana. Tällaisissa teltoissa asuvat neekerit ja arapialaiset perheineen, joitten lapset juoksentelivat ja leikkivät majojensa ympärillä. Lapset vartioivat kotejaan varkailta. Ihmettelin, kun ei missään näkynyt kameeleja, apinoita eikä villipetoja, ei liioin mitään myrskytuulia näkynyt eikä kuulunut. Kaikki oli rauhallista... Vasta viikon kuluttua, kun teimme retkeilyn sisämaahan, saimme kokea oikean myrskyn, avaran hieta-aavikon kosteikkoineen sekä kameleja. Keskiviikkona 18 p. kesäkuuta teimme retkeilyn Algerin kaupungin vanhimpaan osaan. Meidän täytyi kiivetä ylös vuorenharjalle vanhoja, sileiksi kuluneita, epätasaisia portaita niin että oli vaikea löytää takaisin sinne mistä olimme lähteneet. Me katselimme hauskanäköisiä kauppa-puteja ja kahviloita, joissa myyjinä oli yksinomaan arapialaisia ja julmannäköisiä, vanhoja naisia. Kauan aikaa emme voineet siellä viipyä, sillä ilma siellä oli huono ja pahallehaiseva sekä hirveän kuuma ja väsyttävä. Siellä ei asu yhtään eurooppalaista. Uudessa eurooppalaisessa kaupunginosassa varoitettiin meitä yksitellen tahi kaksin kulkemasta tuossa vanhassa, arapialaisessa kaupunginosassa. Oli varovaisinta kulkea suuremmissa joukossa varsinkin iltapimeässä, sillä noihin viekkaisiin, petollisiin arapialaisiin ei voinut luottaa. Uteliaisuutemme ja tiedonhalumme oli kuitenkin niin suuri, että halusimme nähdä vielä lisää tästä vanhasta kaupungista. Niinpä kävimmekin siellä neljä eri kertaa, sillä niin huvittava ja ihmeellinen se oli. Pistäydymme pä, toverini hra Bishoff ja minä erääseen likaiseen, pahanhajuisen pikkukahvilaan sisällekin, jossa illalla huoneet valaistiin kynttilöillä tahi lampuilla. Siellä istuimme matalalla penkillä ja joimme pikimustaa kahvia pienistä kupeista ilman kermaa vain pienen pienen sokuripalan kanssa. Siellä näimme monta inhoittavannäköistä arapialaista, jotka raaka ilme silmissään katselivat meitä. Meitä pelotti vähäsen, mutta koetimme olla pelottomannäköiset, ja tervehdimme heitä ystävällisesti. Kahvin maksoimme. Se maistui pahalta ja niin menimme menojamme kiitollisina, ettei ollut mitään vahinkoa tapahtunut. Iltapäivällä menimme monien toisten kuurojen kanssa johtaja Lelouchen kanssa pitkin leveitä, uusia katuja, joita reunustivat kauniit, korkeat, uudenaikaiset

rakennukset. Tulimme Ranskan valtion ylläpitämään kuurojenkouluun, jossa meidät otti vastaan koulun johtaja hra Ayrile rouvineen. Äkkiä ilmestyivät ympärillemme kaikki koulun oppilaat 50—60 kappaletta ja puhelivat vilkkaasti kanssamme. (Kuva tästä koulusta oli Kuuromykkäinlehden 3:ssa numerossa). Nämä vilkkaat lapset miellyttivät meitä suuresti siisteihin, kauniisiin pukuihin puettuina. Johtaja pyysi meitä sisään koulua katsomaan. Koulu oli jo vanhanpuoleinen ja huonekalut kuluneita. Mutta kuitenkin vallitsi siellä hyvä järjestys. Oppilaitten joukossa ei näkynyt ainoatakaan neekeri- tahi arapialaista. Siellä meidät valokuvattiin. Koululta läksimme taas eteenpäin kaupunkia katselemaan. (Jatk.)

Tietoja ulkomailta

KANSAINVÄLINEN KUUROMYKKÄIN KOKOUS pidetään ulkomaalaisten lehtien mukaan Parisissa heinäk. 9—15 p. Kokouksen ohjelmassa on esitelmiä ja keskusteluja kuuromykkäin elämää koskevista asioista. Sen lisäksi toimeenpannaan urheilukilpailuja sekä runsaasti huveja, päivällisiä, retkeilyjä sekä kaupungissa että sen ympäristöllä j.n.e. Toukokuussa avattiin Parisissa suuri n. s. *Siirtomaanäyttely*, johon Ranskan siirtomaat ovat asettaneet nähtäväksi teollisuutensa ja taiteensa tuotteita. Näyttely kestää syksyyn asti ja käyvät kuuromykkäinkokouksen osanottajat sitäkin tutkimaan ja katsomassa.

Osanotto kokoukseen maksaa noin 300 mk.

Virallista kokouksutua ei ole tietääksemme Suomeen lähetetty.

RUOTSIN k.m. liitto on päättänyt kehoittaa toisia pohjoismaitten k.m. liittoja ryhtymään yhdessä heidän kanssaan muodostamaan pohjoismaiden, Ruotsin, Norjan, Tanskan ja Suomen kuuromykkäinliiton yhteistä viittomakieltä.

YLEINEN POHJOISMAINEN AISTIVALLISKOULUJEN OPETTAJAIN KOKOUS pidetään Köpenhaminassa kesäkuun 24—27 p:nä.

Tietoja kotimaasta

50 VUOTTA täytti rouva *Ida Haapali* o.s. Kolari Turussa toukokuun 2 p:nä. Hän on syntynyt 2. 5. 1841 Viipurissa. Lapsena hän muutti vanhempiensa kera Nuijamaalle. Hän kävi Porvoon silloisen suomalaisen viittomakoulun, jossa kouluneuvos Walter Forsius ja johtaja Iivari Savolainen ovat opettaneet häntä. Hän kävi koulua 6 vuotta päästen pois koulusta v. 1896. Oli jonkun aikaa kotona auttamassa isäänsä ja joutui nuorena tyttönä naimisiin suutari Ferdinand Grönholmin kanssa Viipurissa. Oltuaan 5 vuotta naimisissa kuoli mies keuhkotautiin 7. 6. 1908 ja haudattiin Humppilassa. Ida-rouva muutti silloin Turkuun, jossa sai työpaikan. Turussa hän meni taas naimisiin sekatyömies Alarik Paavalinpojan kanssa 1. 1. 1913. Sota-aikana pariskunta muutti miehen syntymäpitäjään Kustaviin, jossa mies kuoli v. 1918. Rouva Ida muutti taas Turkuun ja sai paikan puutarhuri Rajalinin luona. Vuoden kuluttua meni hän taas kolmanteen avioliittoon työmies Juhon Haapalin kanssa. Ida Haapali nykyään pesee pyykkiä ja puhdistaa huoneistoja ja hänellä onkin työtä yhtä mittaa ympäri vuoden, vaikka onkin näin huono aika. Harrastaa innolla

kuuromyökkäin yhteisiä asioita ja rientoja sekä lukee mielellään Liiton äänenkannattajaa ja Joulujulkaisua, jota hän on joka vuosi myynyt paljon auttaen täten Liiton toimintaa. Rouva Ida on luonteeltaan iloinen, ahkera ja hyvä ihminen. Onnittelemme sydämellisesti 50-vuotiasta Ida rouvaa!

Haapali

50 VUOTTA täytti toukok. 30 p:nä kuuro työläinen *Gunnar Kivikari* Naantalista.

50 VUOTTA täytti toukokuun 27 p:nä kuuro *Erik Fritjof Korpela-Heikkilä* Kannuksessa.

50 VUOTTA täytti harjansitoja *Anders Häkans* 5. 5. 31 Vaasassa.

AVIOLIITTOON vihittiin toukok. 11 p:nä Mellilän rukoushuoneella neiti Laina Ronkainen Tohmajärveltä ja maanviljelijä Toivo Tuomola Mellilästä.

OLEN PURKANUT kihlauksen Olavi Suutarlan kanssa 4. 3. 1931. *Lempi Tuomola*, Nousiainen.

RAHANKERÄYSLUVAT. Turun ja Porin läänin maaherra on myöntänyt Turun kuuromyökkäinyhdistykselle rahankeräysajan pidennystä ensi syyskuun 20 päivään asti.

ESITELMÄPÄIVÄT Turun ja sen ympäristön kuuromykkäille pidetään Turun Kuuromyökkäinyhdistyksessä ensi syyskuun 12—14 p:nä. Tervetuloa! *Toimikunta.*

SALO. Kuuromykkäille pidetään jumalanpalvelus Salossa sunnuntaina kesäkuun 7 p:nä. Kokoonnutaan kirkkoon klo 12 kuulevain jumalanpalveluksen jälkeen.

VIIPURIN Kuuromykkä-Urheilijat järjestävät karsintaurheilukilpailut Viipurissa Hiekan kentällä kesäkuun 27—28 päivinä. Osanottajat saapukoot Hiekan kentälle 27. 6. 31 klo 17 (5) ip. Valitaan edustajat Hämeenlinnaan. Uusia jäseniä otetaan vastaan. Ilmoitus osanotosta on lähetettävä osoitteella: Armas Suikkanen, Viipuri, Kolikkoinmäki, Hallituskatu 18.

TAMPEREEN Kuuromykkä-Urheilijat järjestää hauskan autoretken Virroille juhannusaattona kesäkuun 13 p:nä, pitäen saman päivän iltana Jähdyskylän nuorisoseuran talolla iltaman monipuolisen ohjelmineen.

Seuraavana päivänä eli juhannuspäivänä T:reen K.m. Urheilijain toimihenkilöt hrat Matti Katainen, K. V. Koskela, rouvat Maritta Katainen ja Sylvi Koskela pitävät hra Onni Pöyhölän kotitalossa monta mielenkiintoista esitelmää. Toivottavasti läheltä ja kaukaa maalaiskuuromykkäät rientävät Virroille näkemään sekä kuulemaan iltamaa ja esitelmätilaisuuksia. Tervetuloa Virroille! *Jobtokunta.*

KESÄLOMA alkoi Turun Kuuromykkäinyhdistyksessä 25 p:nä toukokuuta, jolloin yhdistyksen kevätlukukauden työ päätettiin lopettajaispuheella. Yhdistys avataan taas syyskuun 6 p:nä ja saman kuun 12—14 p:nä pidetään yhdistyksen huoneustossa esitelmäpäivät.

SALON k.m. yhdistyksen kulunut toimintavuosi on ollut maaliskuun 8 p:nä tapahtuneessa vuosikokouksessa esitetyt vuosikertomuksen mukaan edellisiä vuosia hiljaisempaa ja

laimeampaa. Suurimpana syyinä hiljaiseen toimintaan on ollut puute kokoushuoneesta ja kykenevistä toimihenkilöistä. Mitään huomattavampaa tulosta yhdistyksen jäsenten keskiten harrastusten ja pyrkimysten suhteen ei ole saatu aikaan. Ainoana valonpilkuna oli ollut jumalanpalvelus ja viime kesänä pidetty kaksipäiväinen kesäjuhla opettavaisine esitelmineen ja hauskoine ohjelmineen Salossa.

Yhdistyksestä on eronnut tänä vuonna 4 jäsentä, näin ollen jäsenluku on edellisiä vuosia pienempi.

Kaikista yllämainituista suhteista huolimatta yhdistys tulee vielä edelleen jatkamaan toimintaa tänä vuonna, mutta heikoin voimin. Täksi vuodeksi yhdistyksen puheenjohtajan toimi on annettu M. Niemiselle ja muina johtokunnan jäseninä ovat A. Kaivolin, Kalle Iltanen, A. Laine ja Maritta Nieminen.

KUOPION K.M. URHEILIJAT järjestivät huviretken Kuopion lähelle Juhu Tuovisen talon Vaajasaloon. Retkelle lähdettiin 1:senä helluntaipäivänä Pieksänkoski-laivalla klo 14. Matkalla alkoi sataa, mutta se ei peloittanut retkeiläisiä. Perillä ryypättiin pullakahvit ja tarinoitiin, ulkona ropisi sade koko ajan. Mutta kun se vähäsen hellitti, kävivät innokkaimmat leikkiä ulkosalla. Siinä hypätessä ja juostessa tietysti vaatteet kastuivat, kun liukkaalle nurmelle lensi selälleen tai mahalleen! Niinpä illalla muutamat saivat pestä pikkuisen pyykin. Mutta se ei pystynyt häiritsemään iloista mielialaa. Haukattiin vähän ruokaa, ja käytiin sitten nukkumaan, vaan eihän siinä unesta paljon ollut tietoa. Aamu valkeni sateisena ja sumuisena ja muutamat aikoivat jo palata aamulla laivassa kaupunkiin, kun niin säikähtivät pikkuista sadetta. Kaikki kumminkin jäivät ja eikös vainen ilma kirkastunut ja aurinko paistoi iloisesti. Silloin pääsi leikkiä ja urheilu käyntiin. Pidetään pieni 100 m. juoksukilpailu, johon osallistui sekä hameväki että housuniekat, mikä minkinlaisin tuloksin. Hypättiin pituutta ja korkeutta, heitettiin palloja kilvalla ja tietysti otettiin valokuvia. Varsinkin hameväki tuntui olevan halukas ikuistuttamaan itseään, tietysti! Valokuvaajalla, hra Urho Lehtimäellä, oli täysi työ häärätä kameroineen.

Niin kului 2:nenkin helluntaipäivä lopulle ja retkeläiset kokoontuivat klo 18 tienoissa odottamaan tilattua moottorivenettä. Vajaassa tunnissa päästiin kaupunkiin. Retki oli sangen hauska ja onnistunut. Toinen samanlainen järjestetään juhannuksena ja toivotaan runsasta osanottoa toispaikkakuntalaisilta. *Mila.*

POHJOIS-SAVOLAISET HUOM.! Kuopion K.m. Urheilijat järjestävät huvimatkan juhannuksena Kuopiosta Pitkäänlahteen Aug. Tuhkanen kotiin. Lähdetään Kuopiosta juhannusaattona illalla. Perillä on sitten kaikenlaista hauskaa, tarjoulua, ulkoilmaleikkejä; urheilua on hyvä tilaisuus harjoittaa, poltetaan kokko y. m.

Käyttäkää tilaisuutta hyväksenne ja saapukaa joukolla viettämään hauska juhannus iloisessa seurassa! *Mila.*

HELSINGIN k.m. yhdistyksessä pidettiin tavanmukainen äitienpäiväjuhla toukok. 10 p:nä klo 19. 19 äitiä, joukossa muutamia kuulevia, oli saapuvilla heille tarkoitettussa juhlassa. Vaikka Helsingissä ja sen lähistöllä asuu kymmenittäin äitejä, eivät kaikki olleet juhlassa. Kun kukitetut äidit olivat asettuneet kunniapaikoilleen lausui nti Aura Eskelinen heidät ja muun yleisön tervetulleiksi juhlaan. Sen jälkeen esittivät kansallispukuiset tytöt kuorolaulua viittomalla. Vielä esittivät Wetzellin pikku-tytöt kaksinlaulua. Hra E. Karilas piti sisältörikkaan puheen, korostaen, kuinka suuriarvoinen äitien työ on maailmassa. Puheen loputtua asettuivat äidit kukilla koristetun kahvipöydän ääreen hörpimään kuumaa. Kahvin juotua mentiin taas juhlasaliin. Tilapäinen k.m. kuoro esitti viittomalla muutamia lauluja nti Blomqvistin johdolla. Pikku-tytöt esittivät laululeikkejä, joita rvt Jokelainen ja Wetzell olivat ohjanneet. Salin täyteinen yleisö seurasi innostuneena tyttösten sieviä leikkejä, jotka toistettiin yleisön pyynnöstä. Juhla päättyi yhteisesti laulettuun maamme lauluun. Äidit lähtivät virkistyneinä ja tyytyväisinä koteihinsa, jossa heitä odotti arkinen työ. *Ar.*

TURKU. Äitien päivää vietettiin Turun kuurojenyhdistyksessä totuttuun tapaan. 15 äitiä istui kukiteluina kokoussalin ensirivillä. Huoneen täytti viimeistä sijaa myöten Turun kuurot. Tilaisuuden arvoa kohotti se seikka, että Turun kuurojenyhdistys samalla kertaa vietti kunnioitetun puheenjohtajansa, opett. *Palomaan* 60-vuotispäivää. Sillä hra Palomaa ei ollut tavattavissa syntymäpäivänään kun yhdistyksen lähetystö meni sinne häntä onnittelemaan ja kukkasiaan hänelle kiitollisuutensa osoitukseksi viemään. Hän oli poistunut kaupungista, joten kaikki muurkin onnitelijat saivat tyhjiin palata kotiinsa. Äitien päivän juhlan alussa piti opettaja Palomaa uskollinen työtoveri yhdistyksessä, hra E. Savisaari, kauniin kiitospuheen, jossa hän lämpimän sanoin kuvaili hra Palomaa suurta, uhrautuvaa työtä sekä Turun että yleensä kaikkienkin kuurojen hyväksi. Puhe pidettiin ensiksi puhekielellä, sitten viittomilla. Opettaja Palomaa vastasi siihen sopivin sanoin. Ohjelmassa oli johtaja Pesosen pitämä puhe äideille, joka on toisessa paikassa lehteämme luettavana. Vakavahenkisen puheen piti rouva Blomberg (kuuleva) oivallisella viittomakielellä. Esitettiin kertomuskin ja huvittavan jutun kertoi hra Vilkki. Pieni kuvaelma oli myös ohjelmassa. Sen oli hra Blomberg keksinyt. Loppupuheen piti rovasti Nyberg. Taitavat emännät pitivät huolta kahvitarjoilusta äideille ja myös kaikille muille.

PORI. Esitelmäpäivät pidettiin Porin kuurojen yhdistyksen toimesta viime toukokuun 1—3 p:nä paikkakunnan kuuroille. Osanottajia oli saapunut n. 70 ja saivat he 3 päivän kuluessa runsaasti henkistä ravintoa nauttia. Esitelmäpäivät alkoivat Vapunpäivänä klo 12, jolloin Porin k.m. auttajayhdistyksen puheenjohtaja, pastori V. Vartio piti tervehdyspuheen. Päivien kuluessa esiintyivät esitelmänpitäjinä rouva Ida Ylén Hämeenlinnasta, hrat Ilo Kangasniemi Vaasasta ja Lauri Vainola Hausjärveltä sekä piirin kuuromykkäin pappi rovasti Nyberg. Sen lisäksi piti esitelmää ja useita hartauspuheita sikäläisen kuurojenyhdistyksen "sielu" ja puheenjohtaja neiti Ina Nordlund. Useita auttajayhdistyksen kuulevia jäseniä oli myös läsnä sekä kuulijoina että ravintolapuolella auttajina. Pieni kävelyretkikin toimeenpantiin. Käytiin nim. Porin hautausmaalla katsomassa n. s. Juseliuksen hautakammiota, perhehautaa, jonka kauppaneuvos Juselius on teettänyt perheensä viimeiseksi leposijaksi. Sen ihmeellisen kauniita maalauksia ja vakavia tunteita herättävää sisustusta katseltiin past. Vartion opastuksella. Samalla matkalla käytiin katsomassa Porin kuurojen yhdistyksen äskettäin ostamaa taloa, jonka sisällä ja pihamaalla nautittiin virvokkeita. Huomattiin, että tämä uusi talo on erittäin sopiva paikkakunnan kuurojen "kodiksi", kunhan varat sallivat ottaa se kokonaan kuurojen käytettäväksi. Toistaiseksi täytyy varojen puutteessa suurin osa huoneista vuokrata vieraille, niin että yhdistyksen käytettävänä on vain yksi huone. Siinä pidetään yhdistyksen ompeluiltoja ja muita pienempiä kokouksia. Suuremmat kokoukset pidetään vielä edelleenkin rukoushuoneella, joka on ollut yhdistyksen kokouspaikkana monien vuosien kuluessa. Oli liikuttavaa nähdä millä rakkaudella ja huolella Porin kuurot omaa huoneustoaan vaalivat ja siitä toivovat itselleen suurta hyötyä. Sunnuntaina toukok. 3 päivänä pidettiin yhteinen jumalanpalvelus ja ehtoolliseläkäynti rukoushuoneen kirkossa ja saman päivän illalla kokouksen lopettajaiset Porin seurakuntatalolla sen kauniissa, taiteellisesti suunnitellussa salissa. Siellä pidettiin monet kauniit erojaispuheet.

VAASA. Kuuromykkäin yhdistyksen toiminta menee hiljaa eteenpäin. Viime marianpäivänä 25 p:nä Vaasan kuuromykkäit kävivät kunnia-tervehdyksellä hra *Albert Tallroth*-vainajan haudalla ja laskivat seppeleen patsaan viereen, sillä silloin oli kulunut 60 vuotta hänen syntymästään.

12 p:nä huhtikuuta oli kokous, jossa muisteltiin hra Albert Tallroth-vainajan elämää ja hänen työtään toisten kuuromykkäin hyödyksi. Samassa tilaisuudessa hra Ilo Kangasniemi kertoi Helsingissä Suomen Kuuromykkäin Liiton edustajakokouksessa käynnistään. Saman huhtikuun 24 p:nä

saivat Vaasan kuuromykkät kutsun saapua Palosaaren rukoushuoneen saliin illanviettoon Albert Tallrothin nimipäiville. Siellä tarjottiin kaikille k.m. kahvia, leivoksia sekä omenia. Tämän tarjoilun oli järjestänyt rouva Cecilia Tallroth lähettämällä Helsingistä neiti Aino Forsbergille 200:— ja pyytään häntä järjestämään Vaasan kuuromykkille illanvieton. Tämän toimenpiteen johdosta lausuu Vaasan Kuuromykkäin yhdistys sydämelliset kiitokset Rouva Cecilia Tallrothille.

N. S.

MUISTELMIA VAASAN KUUROMYKKÄIN YHDISTYKSEN TOIMINNASTA V. 1930. Kuluneen vuoden aikana, joka on kahdeskymmenesensimmäinen vuosi yhdistyksen elämässä, on se työskennellyt jatkamaansa suuntaan hyvällä menestyksellä jäsentensä ja yleensä maaseutukuntamme kuuromykkäin hyväksi.

Jumalanpalvelus pidettiin talvella, maaliskuun 9 p:nä, jolloin rovasti Huugo Nyberg Helsingistä oli saapuvilla ja osanottajia runsaasti.

Kokouksia on järjestetty tilaisuuden mukaan samaan tapaan kuin edellisinä vuosina.

Ompeluseura on työskennellyt perjantai-iltaisain ja on sen työtä edelleen innolla ja taidolla johtanut neiti Aina Forsberg. Ompeluseuran työn tuloksena saattoi yhdistys kuluneen vuoden aikana toimeenpanna myyjäiset, jotka pidettiin huhtik. 5 p:nä. Suurin osa tavaroita meni kaupaksi ja pienempi osa jäi myymättä ja saatiin myyjäisistä tuloja 2334 mk. 25 p.

Yhdistys vietti pikkujoulujuhlaansa pienillä sähkökynttilöillä valaistun kuusen ympärillä joulukuun 7 p:nä. Tavanmukaista joulujuhlaansa ei yhdistys voinut viettää kun osa jäseniä huonon työajan ja puutteen tähden oli viettänyt joululomansa maalla.

Talvella maalisk. 16 p:nä tehtiin virkistävää huviretki Sulvan kirkonkylään, jonne mentiin suksilla, portukelkoilla, jalkasin ja polkupyörillä. Perillä kokoontuttiin Alfred ja Betty Hallberg'in hauskaan kotiin, jossa ystävällinen isäntäväki kestiti osanottajia kahvilla ja ruualla.

Uumajasta saapunut ruots. k.m. vierailun johdosta toimeenpantiin moottoriretki Vaskiluodolle kesällä elokuun 10 p:nä. Siellä pidettiin esitelmää ja lopulla leikkiä. Tarjottiin vapaasti kahvia leivän kera vieraille.

Syyspuolella kesää elokuun 31 p:nä toimeenpantiin auto-retki Maalahteen. Siellä kokoontuttiin yhdistyksemme jäsenen Matilda Gullman'in vieraanvaraiseen kotiin.

Ävik'in vanhaikodin avustamiseksi oli kokous järjestetty ja saatiin tuloja 100 mk, mikä summa on lähetetty mainitulle vanhaikodille.

Rouva Emilia Sandström'in kuoleman johdosta hänen haudallensa 12 p:nä kesäk. laskettiin yhdistyksemme puolesta seppele Sulvalla. Hän oli entinen yhdistyksemme jäsen ja alottanut toimia vasta perustetussa k.m. yhdistyksessä varapuheenjohtajana.

Yhdistys otti edustajansa kautta osaa Suomen kuuromykkäin Liiton vuosiedustajakokoukseen, joka pidettiin Helsingissä 23 p:nä maalisk. Yhdistystä edusti siellä nti Anna Södergård.

Yhdistyksen kirjastoa ovat jäsenet käyttäneet hyväkseen. Se sisältää kuluneena vuotena samoja kirjoja kuin edellisinäkin vuosina. Yhdistyksen jäsenluku on nykyään 45.

Yhdistyksen tilit osoittavat, että yhdistyksellä on ollut säästöä edelliseltä vuodelta 5,948 mk. 31 p., tuloja vuoden aikana 4,471 mk. 14 p., menoja 2,130 mk. 30 p. Säästöä tälle vuodelle jää siis 8,288 mk. 15 p.

"Lesken ropo"-rahastossa on ollut säästöä edelliseltä vuodelta 943 mk. 31 p., tuloja 66 mk. 94 p., menoja ei ole ollut.

Säästöä tälle vuodelle on siis 1,012 mk. 90 p. Yhdistyksen kaikki rahavarat yhteensä tämän vuoden alussa ovat 9,301 mk. 05 p.

Johtokunnan ovat muodostaneet hra Ilo Kangasniemi puheenjohtajana ja sihteeri, nti Anna Södergård varapuheenjohtajana, nti Aina Forsberg rahastonhoitajana sekä muut jäsenet neidit Liisa Perälä ja Helmi Koskela ja hra August Nordberg.

Ilo Kangasniemi.

APURAHOJA. Turun Kuuromykkäin yhdistys on saanut avustusta Turun kaupungin valtuustolta 3000 mk, Turun Suomalaiselta Säästöpankilta 2000 mk ja Turun Ruotsalaiselta Säästöpankilta 1000 mk.

VETOOMUS Suomen k.m. urheilunharrastajille ja -ystäville. Kun taholla jos toisellakin uskotellaan, vieläpä väitteänkin kivenkovaan, että "Hiljainen Urheilija" muka olisi lakaneen "Kuuromyksen Ystävän" jatkolehti ja että "Hiljainen Urheilija" olisi ryhtynyt kilpailemaan "Kuuromykkäin Lehden" kanssa, siten aikaansaaden yhteenkuuluvaisuuden ja sovun hölymyksen kuuromyksiimme keskuudessa, katsomme velvollisuudeksemme mitä pontevimmin torjua nuo harhakäsitketykset (jotka ovat nähtävästi syntyneet ensinmainitussa lehdessä vuoden loppunumeroissa julkaistuista räikeistä kirjoituksista. Lukijan huom.). "Hiljainen Urheilija" on perustettu K.U.L:n äänenkannattajana ensikädessä sen k.m. keskuudessa tuntuneen tarpeen tyydyttämiseksi, jota kunnianarvoisa "Kuuromykkäin Lehti" ei voinut eikä jaksanut tehdä parhaallakaan tahdolla, varsinkin kun se pakostakin panee pääpainon k.m. yhteiskunnallisiin, sosiaalisiin, oikeudellisiin ja uskonnollisiin asioihin. Taasen sitävastoin "Hiljaisen Urheilijan" tilaajat, jotka luonnollisesti ovat myös "Kuuromykkäin Lehden" tilaajia, miltei poikkeuksetta ovat lausuneet avoimesti, että "Hiljainen Urheilija" tuo ulkomaitten kuuromykkäinlehtien koko laajuudessaan ja monipuolisuudessaan, mistä heillä on tuskin ennen ollut aavistustakaan. Se on myös saanut hyvän maininnan "Suomen Urheilulehdessä" päätoimittajansa Martti Jukolan kautta, joka, kuten tunnetaan, on Turun k.m. koulun edesmenneen opettajan H. Jukolan poika. Mikäli on tullut tietoomme, että suurella osalla kuuromyksiä ei vielä ole tietoa "Hiljaisen Urheilijan" ilmestymisestä, johtuen silmäänottavien ilmoittelujen puutteesta. Suosittelemme täten lämpimästi heille sitä "Kuuromykkäin Lehden" "täytelähtenä", jos heidän varansa vain sallivat toisen lehden tilauksen. Vielä tahdomme kysyä, onko K.U.L:n olemassaolo Kuuromykkäin Liiton toiminnalle haitaksi? Oikeammin sanoen päinvastoin. Suomen kuuromyksiäelämän rauhallisen kulun turvaa sekin, että "Hiljaisen Urheilijan" vastaava toimittaja E. Karilas ja toimitussihteeri J. Luomajoki ovat omassa persoonallisuudessaan Kuuromykkäin Liiton Keskushallituksessa. "Kuuromykkäin Lehti" ja "Hiljainen Urheilija" kulkevat käsikädessä pyrkimyksissään kukin omalla alallaan Suomen kuuromyksiäin yhteiseksi parhaaksi.

Sivumennen sanoen, ulkomailla on ilmestymässä ainakin 20 vuotta vanha k.m. urheilulehdistö.

Joilla ei vielä ole "Hiljaista Urheilijaa" ne voivat tilata sitä osoitteella: hra Eino Karilas, Helsinki, Linnankatu 5, C, josta saa myös "Hiljaisen Urheilijan" jo ilmestyneet numerot. Sen vuosikerta maksaa 20 markkaa. — "Hiljaisen Urheilijan" toimitus ja joukko "Kuuromykkäin Lehden" tilaajia.

SURULLINEN ONNETTOMUUS. Kuuro nuori mies *Unno Saarinen* Hollolan pitäjässä Kutajoelta musertunut kuoliaaksi. Maanantaina toukokuun 4 p:nä oli Unno Saarinen erään toisen miehen kanssa vetämässä hiekkaa lähellä Lahden kaupunkia Jalkarannan kylässä. Silloin iso kivi rupesi vierimään kuopan reunalta alas. Saarinen ei kuullut kiven vierimistä, vaan jäi sen alle ja ruhjoutui pahasti, m. m. käsi ja jalka katkesi, rinta painui sisään, vammoja tuli vatsaan y. m. Loukkaantunut saatettiin Lahden sairaalaan eikä menettänyt tajuntaansa ennenkuin seuraavana yönä klo 12 ja kuoli keskiviikkona 6 p:nä. Unno Saarinen oli erittäin miellyttävä nuori kuuro, joka oli menettänyt kuulonsa vasta 10-vuotiaana jo kansakoulua käytyään. Turun kuuromyksen koulussa oli hän oppilaana 2 vuotta, josta palasi kotiinsa ja ryhtyi maatyöhön. Joskus kirjoitti hän lehteenmekin. Ei kauan sitten lähetti hän pienen runonkin. Painatamme sen lehteen nyt viimeisenä tervehdyksenä niin surulliselle tavalla elämästä poismenneeltä toverilta.

KUOLLEITA: Kuuromykkä *Unno Eevert Niemi*, syntynyt Laihiolla, kuoli 29 vuoden vanhana ankan taudin muramana. Vainaja muutti pois täältä 23. 3. 1931.

Suodenniemellä kuoli kesäkuun 1 p:nä viime vuonna kuuromyksiä työmies *Taavetti Toivola* (ent. Myllymäki) 61 vuoden vanhana. Vainaja oli Turun vanhan k.m. koulun oppilaita. Häntä jäi suremaan vaimonsa Amanda, o.s. Vähä-Lähteenmäki.

Viime maaliskuussa kuoli Sipoon pitäjässä kuuromyksiä, talollisen veli, *Otto Boxström* 68 vuoden vanhana. Vainaja oli, kuten hänen joku vuosi sitten kuollut kuuro veljensäkin, Porvoon vanhan kuuromyksen koulun oppilaita.

LAHJOJA ÄVIKIN VESIJOHTO-RAHASTOON

Emil Kaunisto, Hollola 5 mk; nimeään ilmoittamaton 20 mk; samoin 13 mk; K. A. Vikman, Lohja 10 mk; T. Ollinen 20 mk; kuuromyksiäin jumalanpalveluksessa Hämeenlinnassa 50 mk ja Huittisissa 37:50. Kaikista näistä lahjoista kiitos!

SALON K.M. YHDISTYS

viittää

KESÄJUHLAA

kesäkuun 28 p:nä alkaen klo 11 Hajalan aseman lähellä puuseppä Laineen huvilassa vaihtelevalla ohjelmalla. Toivomme runsasta osanottoa ja K.m. Liitolta puhujaa kesäjuhlaamme. — Tervetuloa läheltä ja kaukaa!

SYDÄMELLISESTI KIITÄN

osakseni tulleista ystävydenosoituksista, joita sain täyttäänsäni 60 vuotta.

J. K. Palomaa.

KIITOS

Täten pyydän lausua sydämmelliset kiitokset Turun Kuuromyksiäin yhdistykselle ja muille ystäville, jotka muistivat minua arvokkailla lahjoilla, kukilla ja onnitteiluilla täyttäänsäni 50 vuotta.

Ida Haapala.

KIITOS

Siitä lämpimästä osanotosta suureen suruumme ja kuuromyksiäin puheista ja tervehdyksistä rakkaan puolisoni ja isämme *Axel Emil Norstedtin* muistolle pyydämme täten esiintuoda sydämmellisimmät kiitoksemme.

Omaiset.

Rakastettu veljemme

UUNO EEVERT NIEMI

sai kutsun muuttaa luotamme Laihiolla 22. 3. 1931 29:llä ikävuodellaan. Häntä kaivatvat muistelevat

Toivo Niemi
Kaarina, Saima ja
Arvi Niemi.
Inkeri, Signe ja
Villiam Ojala

y, m. sukulaiset ja tuttavat.

Kärsittyäsi tuskan, vaivan,
palkaksi sait sä taivaan.